

Ajánlott könyvészet

(szűkebb könyvészet)

A kurzushoz szorosan kapcsolódó könyvészet, kézikönyvek, összefoglaló munkák

CHEVALIER, Jean–GHEERBRANT, Alain

1994–95 *Dicționar de simboluri*. I–III. București

DÂNCU, Vasile Sebastian

1999 *Comunicarea simbolică*. Arhitectura discursului publicitar. Cluj-Napoca, Editura Dacia

DURAND, Gilbert

1977 *Structurile antropologice ale imaginarului*. București, Editura Univers (Eredeti kiad.: *Les structures anthropologiques de l'imaginaire*. Introduction à l'archétypologie générale. Paris, Grenoble, 1960.) (2. kiad. 2000.)

ELIADE, Mircea

1987 *A szent és a profán*. A vallási lényegről. Budapest

1997 *Képek és jelképek*. Budapest (Eredeti kiad.: *Images et symboles*. Essais sur le symbolisme magico-religieux. Paris, 1952.)

HOPPÁL Mihály–JANKOVICS Marcell–NAGY András–SZEMADÁM György

1994 *Jelképtár*. Budapest, Helikon Kiadó (1. kiad.: Budapest, 1990.)

JUNG, Carl Gustav

1993 *Az ember és szimbólumai*. Budapest (Eredeti kiad.: *Man and his symbols*. Ferguson, 1964.)

MORARU, Mădălina

2009 *Mit și publicitate*. București, Nemira

PÁL József (szerk.)

1997 *Az ikonológia elmélete*. Szöveggyűjtemény az irodalom és a képzőművészet szimbolizmusáról. Szeged, JATE Press, Ikonológia és Műértelmezés 1.

TÁNCZOS Vilmos

2006 *Folklórszimbólumok*. Egyetemi jegyzet. Kolozsvár, KJNT–BBTE Magyar Néprajz és Kulturális Antropológia Tanszék

TÁNCZOS Vilmos (szerk.)

2004 *Képek a folklórban*. Tanulmányok az archetipikus szimbolizáció köréből. Kolozsvár, Kriza János Néprajzi Társaság

További könyvészet

BACHELARD, Gaston

1994 *Flacăra unei lumânări*. București, Editura Anastazia

1995 *Apa și visele*. Eseu despre imaginația materiei. București, Editura Univers (2. ed. 1999)

1998 *Pămîntul și reveriile voinței*. București, Editura Univers

1999 *Aerul și visele*. Eseu despre imaginația mișcării. București, Editura Univers

1999 *Pămîntul și reveriile odihnei*. Eseu asupra imaginilor intimității. București, Editura Univers

2000 *Psihanaliza focului*. București, Editura Univers

2003 *Poetica spațiului*. București, Editura Paralela

BALÁZS Lajos

1994 *Az én első tisztességes napom*. Párvalasztás és lakodalom Csíkszentdomokoson. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó

1995 *Menj ki én lelkem a testből*. Elmúlás és temetkezés Csíkszentdomokoson. Csíkszereda, Pallas-Akadémia

- BARTHES, Roland
1957 *Mythologies*. Paris, Le Seuil (Magyarul részletek: Uő: *Mitológiák*. Budapest, 1983.)
- BENOIST, Luc
1995 *Semne, simboluri, și mituri*. Buc.
- BERNÁTH Béla
1981 A magyar népköltés szerelmi szimbolikája. In: Hoppál Mihály (szerk.): *Folklór tanulmányok. Előmunkálatok a magyarság néprajzához* 9. Budapest, MTA Néprajzi Kutatócsoport, 16–82.
- BERZE Nagy János
1958 *Égigérő fa*. Magyar mitológiai tanulmányok. Pécs (3. kiad., 1984.)
- BIAŁOSTOCKI, Jan
1982 A „kerettémák” és az archetipikus képek. In: *Régi és új a művészettörténetben*. Budapest, 167–177.
1997 Ikonográfia. In: Pál J. (szerk.) 1997. 227–252.
- BIEDERMANN, Hans
1996 *Szimbólumlexikon*. Budapest
- BÍRÓ Yvette
1999 *Profán mitológia*. A film és a mágikus gondolkodás. Budapest, Osiris Kiadó
- BOIA, Lucian
1999 *Történelem és mítosz a román köztudatban*. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó (Eredeti kiad.: *Istorie și mit în conștiința românească*. București, Humanitas, 1997.)
2003 *Mitul democrației*. București, Humanitas
2005 *Mitologia științifică a comunismului*. București, Humanitas
- BRAGA, Corin
1999 *10 studii de arhetipologie*. Cluj–Napoca, Editura Dacia
- BRUNEL, Pierre (red.)
2003 *Miturile secolului XX*. I–II. București, Editura Univers (Eredeti kiad.: *Dictionnaire de mythes d'aujourd'hui*. Edition du Rocher, 1999.)
- BULTMANN, Rudolf
1994 *Történelem és eszkatológia*. Budapest, Atlantisz Kiadó
- BURKE Peter
1991 *A népi kultúra a kora újkori Európában*. Budapest, Századvég Kiadó–Hajnal István Kör (Eredeti kiad.: *Popular Culture in early Modern Europe*. London, Maurice Temple Smith Ltd, 1978.)
- BURCKHARDT, Titus
1995 *Szagrális szimbólumok*. Budapest
- CULIANU, Ioan Petru
2002 *Călătorii în lumea de dincolo*. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *Out of This World*. Otherwordly Journeys from Gilgamesh to Albert Einstein. 1991.)
- DELUMEAU, Jean
2004 *A paradicsom története – a gyönyörök kertje*. Budapest, Európa Könyvkiadó (Eredeti kiad.: *Une histoire du paradis*. Le Jardin des délices. Paris, Fayard, 1992.)
- DIEL, Paul
2002 *Divinitatea*. Simbolul și semnificația ei. Iași, Institutul European (Eredeti kiad.: *La divinité*. Le symbole et sa signification. Paris, Payot, 1971/1991.)
- DOUGLAS Mary
2003 *Rejtett jelentések*. Budapest. Osiris Kiadó (Eredeti kiad.: *Implicit Meanings*. Essays in Anthropology. London–Boston, 1975.)
- DUBUISSON, Daniel

- 2003 *Mitologii ale secolului XX*. Dumézil, Lévi-Strauss, Eliade. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *Mythologies du XXe siècle* (Dumézil, Lévi-Strauss, Eliade). Presses Universitaires du Septentrion, Lille, 1993.)
- DÜLMEN, Richard von
1990 *A rettenet színháza*. Ítélezési gyakorlat és büntetőrituálék a kora újkorban. Budapest
- ELIADE, Mircea
1978 *Aspecte ale mitului*. București
1991 *Drumul spre Centru*. Antologie. București
1993 *Az örök visszatérés mítosza, avagy a mindenség és a történelem*. Budapest
1994–95 *Vallási eszmék és hiedelmek története. I–III*. Budapest
1999 *Misztikus születések*. Budapest (Eredeti kiad.: *Naissances mystiques*. Paris, 1959.)
2005 *Tratat de istorie a religiilor*. București, Humanitas (Eredeti kiad.: *Traité d'Histoire des religions*. Paris, 1949.)
- ERDÉLYI Pál
1899 A virágének. *Ethnographia* X. 257–269, 337–352.
- ERDÉLYI Zsuzsanna
1961 Adatok a magyar népköltészet színszimbolikájához. *Ethnographia* 2–3–4. 173–199, 405–429, 583–596.
1976 *Hegyet hágék, lőtőt lépék*. Archaikus népi imádságok. Budapest, Magvető Könyvkiadó (2. hasonmás kiad.: 1978.; 3. bővített kiad.: 1999. Pozsony, Kalligram)
- EVOLA, Julius
2000 *A Grál misztériuma*. Budapest, Kvintesszencia Kiadó (Eredeti kiad.: *Il Mistero del Graal*. Roma, 1972.)
- EVSEEV, Ivan
1994 *Dicționar de simboluri și arhetipuri culturale*. Timișoara
1997 *Dicționar de magie, demonologie și mitologie românească*. Timișoara
1999 *Enciclopedia semnelor și simbolurilor culturale*. Timișoara
- GAZDA Klára
2000 A magyar hintázási hagyományok összehasonlító perspektívából. *Erdélyi Múzeum* LXII. 3–4. 193–236.
2001 A román halotti rítusok tárgyi kellékei és a lélek túlvilági útja. In: Pócs É. 2001c. 302–310.
- FERBER, Michael
2001 *Dicționar de simboluri literare*. București, Cartier (Eredeti kiad.: *A Dictionary of Literary Symbols*. Cambridge University Press, 1999.)
- FRAZER, James George
1995 *Az Aranyág*. Válogatta és az utószót írta Bodrogi Tibor. Budapest, Századvég Kiadó (1. magyar kiadás: Budapest, Gondolat Könyvkiadó, 1965.; A fordítás alapja: *The Golden Bough*. London, Macmillan and Co. Limited, 1925.)
- FREUD, Sigmund
1986 *Bevezetés a pszichoanalízisbe*. Budapest
1987 *Mózes*. Michelangelo Mózes. Két tanulmány. Budapest, Európa Könyvkiadó
- FRANZ, Marie-Louise von
1992 *Női mesealakok*. Budapest
- FRYE, Northrop
2001 Az irodalom archetípusai. In: Bókay Antal–Vilcsek Béla (szerk.): *A magyar irodalomtudomány kialakulása*. Budapest
- GUÉNON, René

- 1997 *Simboluri ale științei sacre*. București
 GENNEP Van, Arnold
 1996 *Riturile de trecere*. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *Les rites de passage*. Paris, 1909.)
 GIRARDET, Raoul
 é.n. [2004] *Mituri și mitologii politice*. București, Institutul European (Eredeti kiad.: *Mythes et mythologies politiques*, Edition du Seuil, 1986.)
 GOMBRICH, Ernst
 1997 *Icones simbolicæ*. A szimbolikus kifejezés filozófiai és ezek hatása művészetekre. In: Pál J. (szerk.) 1997. 31–114.
 GOETHE, Johann Wolfgang
 1983 *Színtan*. Budapest, Corvina Kiadó
 GUREVICS, A. J.
 1974 *A középkori ember világgépe*. Budapest
 HALL, Edward T.
 1995 *Rejtett dimenziók*. Budapest, Katalizátor Iroda
 HAMVAS Béla
 1988 *Scientia Sacra*. Az őskori emberiség szellemi hagyománya. Budapest
 HEGYELI Attila
 2004 A küszöb nagy hágó. A térbeli határ egyik archetípusa a folklórban. In: Tánczos V. (szerk.) 2004. 9–38.
 HOPPÁL Mihály
 1980 A Toldi mitológiai háttere. *Új Írás* 11. 68–101.
 1987 A meztelenség mint az erősz tagadása. In: Hoppál M.–Szepes E. (szerk.) 1987b. 223–239.
 HOPPÁL Mihály–SZEPES Erika (szerk.)
 1987 *Erősz a folklórban*. Budapest
 1987 *A szerelem kertjében*. Erotikus jelképek a művészetben. Budapest
 IPOLYI Arnold
 1854 *Magyar Mythologia*. Pest (Hasonmás, jegyzetekkel és kísérőtanulmánnyal ellátott új kiadása: Budapest, Európa Könyvkiadó, 1987.)
 IVANOV, Vjacseszlav V.
 1983 A karnevál szimbolikus funkciói. In: Hoppál Mihály–Niedermüller Péter (szerk.): *Jelképek – kommunikáció – társadalmi gyakorlat*. Budapest, 199–226.
 1984 *Nyelv, mítosz, kultúra*. Budapest, Gondolat Kiadó
 JUNG Károly
 1987 Folklóradatok egy középkori pillérfő értelmezéséhez. In: Hoppál Mihály–Szepes Erika (szerk.): *A szerelem kertjében*. Budapest, 75–90.
 KÁLMÁNY Lajos
 1885 *Boldogasszony ősvallásunk istenasszonya*. Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből XII. 9. Budapest
 1887 *Mythologiai nyomok a magyar nép nyelvében és szokásaiban*. A Hold nyelvahagyományainkban. Szeged
 1893 *Világunk alakulásai nyelvahagyományainkban*. Szeged
 KAPITÁNY Ágnes–KAPITÁNY Gábor (szerk.)
 1995 *„Jelbeszéd az életünk”*. A szimbolizáció története és kutatásának módszerei. Budapest
 2002 *„Jelbeszéd az életünk” 2*. Budapest, Osiris Kiadó
 KERÉNYI Károly

1984 Az ünnep lényege. In: *Halhatatlanság és Apollón-vallás*. Budapest, 333–369., 537–538.

KESZEG Vilmos

1992 A cseberbenezés. Egy mezőségi hiedelemem eredete és szemantikája. *Néprajzi Látóhatár* I. 1–2. 70–80.

1997 *Jóslások a Mezőségen*. Etnomantikai elemzés. Sepsiszentgyörgy, Bon Ami Könyvkiadó

KIRÁLY Jenő

1983 *Mozifolklór és kameratöltőtoll*. A populáris filmkultúra elméletéhez. Budapest, Magyar Filmtudományi Intézet

1993 *Frivol műzsa*. A tömegfilm sajátos alkotásmódja és a tömegkultúra esztétikája. I–II. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó

1998 *Mágikus mozi*. Műfajok, mítoszok és archetípusok a filmkultúrában. Budapest, Korona Kiadó

KLANICZAY Gábor

2000 *Az uralkodók szentsége*. Magyar és európai dinasztikus szentkultuszok a középkorban. Budapest

KLIGMAN, Gail

1998 *Nunta mortului*. Ritual, poetică și cultură populară în Transilvania. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *The Wedding of the Dead: Ritual, Poetics and Popular Culture in Transylvania*. University of California Press, 1988.)

K. KOVÁCS László

1944 *A kolozsvári hóstátiak temetkezése*. Kolozsvár

LÁSZLÓ Gyula

1944 *A honfoglaló magyar nép élete*. Budapest, Magyar Élet

1947 *Varázslat egy középkori falusi templomunkban*. Jegyzetek a magyarszentpáli pillérfő néprajzához, Kolozsvár

LEITCH, Vincent B.

1992 Mítoszkritika. In: *Amerikai irodalomelmélet és irodalomkritika*. Pécs, Janus Pannonius Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, 119–148.

LÜKŐ Gábor

1942/1987/2001 A magyar jelképrendszer. In: *A magyar lélek formái*. Budapest, 7–156.

1982 *Kiskunság régi képfaragó és képmetsző művészete*. Kecskemét

MARÓT Károly

1940 Rítus és ünnep. *Ethnographia* LI. 143–187.

1949 A szimbólum fogalom fejlődésének állomásai. *Magyar Nyelvőr* LXXIII. 72–78.

NOLA, Alfonso M. di

2001 *Diavolul*. Chipurile, isprăvile istoria Satanei și prezența sa malefică la toate popoarele din Antichitate până astăzi. București, Editura BIC ALL

OIȘTEANU A.

1989 *Motive și semnificații simbolice în cultura tradițională românească*. București, Editura Minerva

OLÁH Andor

1986 „Újhold, új király!” A magyar népi orvoslás életrajza. Budapest, Gondolat Könyvkiadó

OLTEANU, Antoaneta

1997 *Iposteze ale maleficului în medicina magică*. București, Paideia

PÁL József–ÚJVÁRI Edit (szerk.)

1997 *Szimbólumtár*. Jelképek, motívumok, témák az egyetemes és a magyar kultúrából. Budapest

PETI Lehel

2004 Elromlott a világ. Egy mítosz archetipológiája, avagy a moldvai csángók időszemléletéről. In: Tánzos V. (szerk.) 2004. 39–58.

PHYSIOLOGUS

1986 *Physiologus*. Fordította Mohai András. Az utószót írta Kádár Zoltán. Budapest

PLATÓN

1983 *Válogatott művei*. Budapest

1984 *Összes művei*. I–III. Budapest

PLEȘU, Andrei

1980 *Pitoresc și melancolie*. O analiză a sentimentului naturii în cultura europeană. București, Univers

1994 *Limba păsărilor*. București, Humanitas

2000 *A madarak nyelve*. Pécs, Jelenkor Kiadó

2003 *Despre îngeri*. București, Humanitas

PÓCS Éva (szerk.)

1998 *Eksztázis, álmok, látomás*. Tanulmányok a transzcendensről I. Budapest–Pécs, Balassi Kiadó–University Press

2001 *Demonológia és boszorkányság Európában*. Budapest, L'Harmattan–PTE Néprajz Tanszék (Studia Ethnologica Hungarica I.)

2001 *Lélek, halál, túlvilág*. Vallássetnológiai fogalmak tudományos megközelítésben. Tanulmányok a transzcendensről II. Budapest, Balassi Kiadó

2001 *Sors, áldozat, divináció*. Budapest, Osiris Kiadó

2002 *Mikrokozmosz – makrokozmosz*. Vallássetnológiai fogalmak tudományos megközelítésben. Tanulmányok a transzcendensről III. Budapest, Balassi Kiadó

2004 *Áldás és átok, csoda és boszorkányság*. Vallássetnológiai fogalmak tudományos megközelítésben. Tanulmányok a transzcendensről IV. Budapest, Balassi Kiadó

POZSONY Ferenc

1998 *Szól a kakas már*. Szász hatás az erdélyi magyar jeles napi szokásokban. Csíkszereda, Pro-Print Könyvkiadó

2000 *Adok nektek aranyvesszőt*. Dolgozatok erdélyi és moldvai népszokásokról. Csíkszereda

RÉAU, Louis

1955 *Iconographie de l'art chrétien*. I., II/1–2., III/1–3., Paris, PUF

RIPA, Cesare

1997 *Iconologia*. Fordította, a jegyzeteket és az utószót írta Sajó Tamás. Budapest, Balassi Kiadó (Eredeti kiad.: Róma, 1593.)

RÓHEIM Géza

1913 A halálmadár. *Ethnographia* XXIV. 23–36. (Megjelent még: In: Róheim G. 1984a. 83–126.)

1917 A kazár nagyfejedelem és a turulmonda. *Ethnographia* XXVIII. 58–99.

1925 *Magyar néphit és népszokások*. Budapest

1984 *A bűvös tükör*. Válogatás Róheim Géza tanulmányaiból. Válogatta, az utószót és a jegyzeteket írta: Verebélyi Kincső. Budapest, Magvető Kiadó

ROUX, Jean-Paul

1998 *Regele*. Mituri și simboluri. București, Editura Meridiane (Eredeti kiad.: *Le Roi*. Mythes et symboles. Librairie Anthème Fayard, 1995.)

RÖHRICH, Lutz

- 1966 Az ördög alakja a népköltészetben. *Ethnographia* LXXVII. 2. 212–228.
- SCHMITT, Jean-Claude
1998a *Rațiunea gesturilor în Occidentul medieval*. București, Editura Meridiane (Eredeti kiad.: *La raison des gestes dans l'Occident médiéval*. Éditions Gallimard, 1990.)
1998b *Strigoii*. Viii și morții în societatea medievală. București, Editura Meridiane (*Les Revenants. Les vivants et les morts dans la société médiévale*. Éditions Gallimard, 1994.)
- SEGRÉ Monique (red.)
2000 *Mituri, rituri, simboluri în societatea contemporană*. Timișoara, Editura Amarcord (Eredeti kiad.: Éditions l'Harmattan, 1997.)
- SEIBERT, Jutta
1986 *A keresztény művészet lexikona*. Budapest
- SOUZENELLE, Annick de
1996 *Symbolismul corpului uman*. Timișoara (Eredeti kiad.: *Le symbolisme du corps humain*. De l'arbre de vie an shéma corporel. Dangles, 1984.)
- SURDULESCU, Radu
1997 *Critica mitic-arhetipală*. De la motivul antropologic la sentimentul numinosului. București, Allfa
- SZENDREY Ákos
1930 Meztelenség a magyar néphitben. *Népiünk és Nyelvünk* III. 129–133.
1931 Az új tűz. *Ethnographia* XLII. 153–154.
1935 A füstölés a magyar néphitben. *Ethnographia* XLVI. 42–48.
1940 Az élet vize karácsonyi népszokásainkban. *Ethnographia* LI. 393–401.
1941 A halott lakodalma. *Ethnographia* LII. 44–53.
1942 A magyar áldomás. *Ethnographia* LIII. 123–131.
- SZENDREY Zsigmond
1936 A piros szín. *Ethnographia* 220–222.
1937 A varázslócselekvések személye, ideje és helye. *Ethnographia* XLVIII. 13–24.
1937 A varázslatok eszközei. *Ethnographia* XLVIII. 386–405.
- SZILÁGYI N. Sándor
1996 *Hogyan teremtsünk nyelvi világot? Rávezetés a nyelvi világ vizsgálatára*. Kolozsvár
- SZÖNYI György Endre
2004 *Pictura & Scriptura*. Hagyományalapú kulturális reprezentációk huszadik századi elméletei. Szeged, JATEPress, Ikonologia és Műértelmezés 10.
- TAKÁCS Béla
1986 *Bibliai jelképek a magyar református egyházművészetben*. Budapest, Magyarországi Református Egyház Sajtóosztálya
- TÁNCZOS Vilmos
1999 Az archetipális mítoszelmélet – avagy a népi kultúra elfelejtett szimbolikus nyelvéről. In: Pozsgai Péter szerk.: *Tűzcsiholó*. Írások a 90 éves Lükő Gábor tiszteletére. Budapest, 1999. 567–590.
2001 *Nyiss kaput, angyal!* Moldvai csángó népi imádságok. Archetipikus szimbolizáció és élettér. Budapest, Püski Kiadó
- TÓTH G. Péter
2005 *Női testek*. Budapest, Agenda Natura
- TURNER, Victor
2002 *A rituális folyamat*. Struktúra és antistruktúra. Budapest, Osiris Kiadó (Eredeti kiad.: *The Ritual Process*, 1969.)

UJVÁRY Zoltán

1983–1988 *Játék és maszk*. I–IV. Dramatikus népszokások. Debrecen.

1989 *Állatmaszkok*. Debrecen

1990 *Farsang*. Debrecen, Néprajz egyetemi hallgatóknak 5.

1991a *Farsangi népszokások*. Debrecen

1991b *Agrárkultusz*. Debrecen, Néprajz Egyetemi Hallgatóknak 11.

VANYÓ László

1988 *Az ókeresztény művészet szimbólumai*. Budapest

VULCĂNESCU, Romulus.

1985 *Mitologie română*. București, Editura Academiei Republicii Socialiste România